

SELVITYS TYÖ- JA KOULUTUSPERUSTEISTEN OLESKELULUPIEN SÄÄNTELYTASON HAAVOITTUVUUKSISTA

Ajankohtaistilaisuus kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden lupa-asioiden ja
rekrytoinnin kysymyksistä

10.11.2025

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Selvityshanke

- Hanke asetettu 6/2024
- Tehtävänä oli: kartoittaa työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien sääntelytason haavoittuvuudet.
- Päätettiin tehdä väliraportti erityisesti opiskelijoita ja kasvuyrittäjiä koskien. Väliraportti valmistui keväällä 2025.
- Puoliväliriihessä hallitus linjasi: Hallitus arvioi kolmansista maista tulevien opiskelijoiden ja heidän perheenjäsentensä toimeentuloon, lupajärjestelmän väärinkäyttöön ja mahdollisiin turvallisuushkiin liittyvät haasteet ja lainsäädäntömuutostarpeet, jotta voidaan ehkäistä hyväksikäyttöä, ihmiskauppaa, haavoittuvaan asemaan joutumista (mm. toimeentulon haasteet) ja väärinkäytöksiä ja mahdollisia turvallisuushkia. Selvityksen pohjalta tarpeellisiksi arvioidut toimenpiteet linjataan ministerityöryhmässä ja viedään eteenpäin vuoden loppuun mennessä.

Selvityshanke jatkuu..

- Väliraportin ja riihikirjauksen seurauksena yrittäjät ja kasvuyrittäjät eriytettiin omaksi selvityshankkeeksi ja alkuperäisen hankkeen tueksi asetettiin työryhmä kesäkuussa 2025.
- Tehtävä: Hankkeessa arvioidaan kolmansista maista tulevien opiskelijoiden ja heidän perheenjäsentensä toimeentuloon, lupajärjestelmän väärinkäyttöön ja mahdollisiin turvallisuusuuhkiin liittyvät haasteet ja lainsäädäntö-muutostarpeet, jotta voidaan ehkäistä hyväksikäyttöä, ihmiskauppaa, haavoittuvaan asemaan joutumista (mm. toimeentulon haasteet) ja väärinkäytöksiä ja mahdollisia turvallisuusuuhkia. Lisäksi loppuraportissa selvitetään yleisesti työperusteisten oleskelulupien sääntelytason mahdolliset haavoittuvuudet sisäisen ja kansallisen turvallisuuden sekä laittoman maahanmuuton ja väärinkäytösten näkökulmasta.
- Budjettiriihessä hallitus päätti: Hallitus tekee puoliväliriihikirjauksen pohjalta selvityksen, jonka perusteella arvioidaan kolmansista maista tulevien opiskelijoiden ja heidän perheenjäsentensä toimeentuloon, lupajärjestelmän väärinkäyttöön ja mahdollisiin turvallisuusuuhkiin liittyviä haasteita sekä niihin vastaamisen tarpeita. Selvityksen pohjalta ministerityöryhmä linjaa toimenpiteet, jotka toteutetaan pikaisella aikataululla.

Aikataulu ja työskentely

- Työryhmässä on edustettuna TEM, UM, OKM, OM, SM/Maahanmuutto-osasto, SM/Poliisiosasto, Helsingin poliisilaitos, Rajavartiolaitos, Maahanmuuttovirasto ja työsuojeluviranomaiset, eli viranomaishavainnot huomioitu laajasti.
- Syksyn mittaan järjestetty kuulemistilaisuuksia: auttavat tahot, oppilaitokset ja opiskelijajärjestöt, yksittäinen opiskelija, lukiolaisia auttava henkilö, kysely opiskelijoille
- Lisäksi keskusteltu VM, STM, Finanssivalvonta, Finanssialan keskusliitto ym. ja tehty kansainvälistä vertailua
- Loppuraportti valmistuu loppuvuoden aikana ja sitä käsitellään poliittisesti joulukuussa
- Mahdollisten lakimuutosten valmistelemista varten perustetaan erillinen lakihanke

Hankkeen fokus

- Hankkeessa keskitytään esittämään toimenpiteitä, joilla oleskelulupamenettelyä voitaisiin lainsäädäntötasolla muuttaa
- Kuulemisissa on nostettu esiin runsaasti muitakin havaintoja ja ehdotuksia esim. muista lainsäädäntömuutoksista, muutoksista viranomaisten toimintatapoihin, jotka eivät vaadi lainsäädäntömuutoksia ja muutoksista oppilaitosten opiskelijavalintaan ja muihin käytäntöihin.
- On käynyt ilmi, että opiskelijat ovat hyvin heterogeeninen ryhmä, ja tämä otetaan huomioon myös ratkaisuja pohdittaessa.

Kiitos!